

חיבורים קראיים בנטיית הפועל: סוגה בלשנית ותפקידה

נדיה וידרו

מסורת הדקדוק הקראית התפתחה בעיראק ובאיראן במאה התשיעית, הגיעה לשיאה בירושלים במאה ה-11, ואיבדה את ייחודיותה בביזנטיון במאה ה-12. ניתוחם של ספרי דקדוק קראיים שהוהדרו עד היום אפשר תיאור מושגים דקדוקיים וגישות לשפה העברית ולטקסט המקראי המאפיינים את המסורת. על בסיס זה ניתן לזהות סוגות בלשניות במסורת הדקדוקית של הקראים ולשים ספרים נפרדים בהקשרם הרחב.

מספר ניכר של ספרי דקדוק קראיים הוקדשו לתורת הצורות ולנטייה של הפועל העברי. לספרים אלו, חלקם בערבית יהודית וחלקם בעברית, יש מאפיינים משותפים רבים בתפיסתם המורפולוגית, מבנם ותוכנם. בהרצאתי אדון בספרי דקדוק קראיים בנטיית הפועל העברי כסוגה בלשנית. הואיל וספרי דקדוק רבניים וערביים הכתובים לפני המאות ה-12 וה-13 נוקטים גישה לקסיקוגרפית ולא מורפולוגית לפועל העברי, אציג את תכונות הסוגה ואנסה להבין את תפקידה.